

**Universitets- och
högskolerådet**

Analys, främjande och tillträdesfrågor

Föredragande

Annika Ghafoori och Caroline Tovatt
Utredare

010-470 06 40

010-470 03 30

annika.ghafoori@uhr.se

caroline.tovatt@uhr.se

YTTRANDE

Diarienummer

1.2.3-1179-2014

Datum

2014-09-26

Postadress

Box 45093

104 30 Stockholm

Besöksadress

Wallingatan 2

111 60 Stockholm

Telefon

010-470 03 00

Org nr

202100-6487

www.uhr.se

Yttrande över betänkandet ”Nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering”

SOU 2014:41

I Universitets- och högskolerådets uppdrag ingår främjandeuppgifter.¹ Myndigheten ska främja breddad rekrytering till högskolan, motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder, i högskolan. Universitets- och högskolerådet konstaterar att det trots stora insatser från universitet, högskolor och myndigheter fortfarande finns mycket kvar att göra i arbetet mot diskriminering.

Universitets- och högskolerådets tolkning är att nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering är rätt väg att gå och ställer sig positiv till förslaget att utbildningsanordnarna åläggs att arbeta med aktiva åtgärder rörande alla diskrimineringsgrunder. Universitets- och högskolerådet ställer sig också positiv till att aktiva åtgärder har fått en tydlig definition samt att fokus flyttas till kartläggning, analys, åtgärder, uppföljning, samverkan och dokumentation. Fokus för Universitets- och högskolerådets läsning av betänkandet har varit förslagets konsekvenser för utbildningsanordnare och studenter.

Universitets- och högskolerådets förslag till förtydliganden

Samverkan

Universitets- och högskolerådet stödjer utredningens förslag om att det finns behov av riktlinjer för samverkansformer mellan utbildningsanordnare, studenter och personal (se 9.10.4). Universitets- och högskolerådet föreslår att 3 kap. 18 § i diskrimineringslagen kompletteras med ett förtydligande om vad denna föreslagna samverkan ska omfatta.

I betänkandets förslag saknas information om vad parterna ska samverka om. Universitets- och högskolerådet anser att förslaget skulle vara betjänt av att förtydligas, även om formerna för samverkan kompletteras med riktlinjer via verkställighetsföreskrifter. En komplettering av 18 § skulle kunna kvalitetssäkra parternas samverkan.

¹ SFS 2012:811, 12§

Innehållet i utbildningsanordnarens systematiska arbete

3 kap. 20 §, punkt 2 i diskrimineringslagen

Universitets- och högskolerådet stödjer utredningens förslag om undervisningsformer och organisering av utbildningen i 20 §, punkt 2, men menar att dessa aktiva åtgärder skulle kunna kompletteras med en skrivning som inkluderar reflektion över utbildningsmaterial.

Av betänkandets förslag framgår att undervisningsformer och organisering av utbildningen i 20 §, punkt 2 definieras som ett av de fem nyckelområdena som ingår i det systematiska arbetet med aktiva åtgärder. Detta understöds även av Diskrimineringsombudsmannens (DO) handledning för högskolan, *Förebygga diskriminering – främja likabehandling*.² I denna poängteras även betydelsen av en kritisk och konstruktiv diskussion av aktuell kurslitteratur. Enligt DO är det viktigt att kurslitteraturen inte förmedlar en stereotyp och normgivande bild av vissa grupper och osynliggör andra. Universitets- och högskolerådet delar DO:s uppfattning och saknar därför en skrivning om reflektion över utbildningsmaterial i betänkandets förslag.

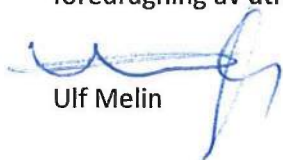
3 kap. 20 §, punkt 4 i diskrimineringslagen

Universitets- och högskolerådet stödjer utredningens förslag om att det systematiska arbetet ska omfatta studiemiljö (20 §, punkt 4). Förslaget skulle kunna kompletteras med att även inbegripa en analys av den fysiska miljön med avseende på utsmyckningar, namn på salar, hus, gator, mm³.

Universitets- och högskolerådets tolkning är att utformning och utsmyckning av den fysiska studiemiljön (namn på byggnader, salar och gator samt tavlor, statyer mm.) riskerar att falla mellan psykosocial- och fysisk studiemiljö, även om det angränsar till utredningens skrivningar om bemötande- och tilltalsfrågor. Universitets- och högskolerådet anser att utformning och utsmyckning av den fysiska miljön bör analyseras ur ett bemötandeperspektiv, exempelvis i samband med renoveringar av befintliga lokaler och miljöer samt nybyggnationer för att göra lärosätena till en mer inkluderande studiemiljö.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ulf Melin efter föredragning av utredaren Caroline Tovatt och Annika Ghafoori.

Ulf Melin

Caroline Tovatt

Caroline Tovatt

Annika Ghafoori

² Se DO (2009) *Förebygga diskriminering – främja likabehandling*. s. 35

³ Se UHR (2014) *Jämställdhet i högskolan – ska den ordnas nu en gång för alla?* s. 37